

**Utlåtande 2010: RVIII (Dnr 328-790/2010)**

## **Ny ridanläggning i Sättra – genomförandebeslut**

### **Hemställan från idrottsnämnden**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

Idrottsnämnden medges rätt att uppföra en ny ridanläggning i Sättra till en investeringsutgift om 114,6 miljoner kronor. Kostnader till följd av investeringen ska finansieras inom nämndens budget.

**Föredragande borgarrådet Madeleine Sjöstedt** anför följande.

#### *Ärendet*

Idrottsnämnden har hemställt hos kommunfullmäktige om godkännande av genomförande av en ny ridanläggning i Sättra till en kostnad av 114,6 mnkr. Den befintliga ridanläggningen i Sättra ska ersättas med en ny för att kunna erbjuda ryttare i sydvästra Stockholm en ändamålsenlig, tillgänglighetsanpassad och säker ridanläggning. I en första etapp har arbetet med ombyggnad av tillfartsvägen till anläggningen samt vatten- och avloppsförsörjningen påbörjats. Kostnaderna för den nya ridanläggningen beräknas totalt komma att uppgå till 114,6 mnkr. Anläggningen beräknas kunna tas i drift hösten 2012. Drift- och underhållskostnader liksom kapitalkostnader måste tillföras idrottsnämndens budget.

## *Beredning*

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Skärholmens stadsdelsnämnd, exploateringsnämnden samt till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Exploateringskontoret och miljöförvaltningen har inkommit med kontorsyttranden,

*Stadsledningskontoret* är positivt till byggandet av en ny ridanläggning i Sättra. En ny ridanläggning i Sättra är även ett av de prioriterade projekten som kommunfullmäktige fattade beslut om utifrån idrottsnämndens inventering av ridsporten i Stockholm.

*Exploateringskontoret* ställer sig positivt till den föreslagna exploateringen men framhäver att eventuella kostnader för sanering av mark på den nuvarande stalltomten, Sättra Stall 1, faller på idrottsförvaltningen, såsom utövare av stallverksamheten.

*Miljöförvaltningen* framhäver att stor naturhänsyn måste tas både under byggskedet och när anläggningen är i bruk då den planerade ridanläggningen kommer att ligga i Sättraskogens naturreservat.

*Skärholmens stadsdelsnämnd* understryker att man i ett flertal tjänsteärenden har påpekat vikten av att ersätta den nedslitna och felplacerade ridskolan med nya ändamålsenliga lokaler och med en bättre placering för dessa.

## *Mina synpunkter*

Stockholms stad arbetar sedan 1999 med en omfattande plan för att stärka ridsporten i Stockholm. Ridsporten engagerar många stockholmare. Den får många att röra på sig och är dessutom utmärkt ledarskola inför framtiden. Satsning på ridsport är dessutom en viktig insats för att utjämna de historiska orättvisorna i hur mycket staden har satsat på idrotter som domineras av pojkar. När unga flickor får svara på vilka idrotter de helst utövar kommer ridning väldigt högt upp på listan. Samtidigt som även många pojkar sysslar med ridning så är det ingen tvekan om att det är en av de idrotter som är klart kvinno-dominerad.

Det ska finnas lika möjligheter för alla, oavsett kön, att utöva idrott. Det kräver att kvinnors och mäns idrottande värderas och prioriteras på ett likvärdigt sätt och att resurser fördelas rättvist. I budget 2010 anges därför att minst hälften av stadens nyinvesteringar i anläggningar ska satsas på flickors och kvinnors idrottande. Pojkars och flickors motions- och rörelsevanor visar även att flickor rör sig mindre än pojkar.

Genom att ersätta den befintliga ridanläggningen i Sättra med en ny, så kommer ryttnare i sydvästra Stockholm att kunna erbjudas en ändamålsenlig, tillgänglighetsanpassad och säker ridanläggning i enlighet med stadens ridsatsning som tidigare har inneburit ett omfattande renoveringsprogram för anläggningarna i Grimsta, Åkeshov, Farsta och Enskede. Det är glädjande att tillgänglighetsanpassandet av de nya lokalerna har varit en röd tråd i hela projektet. Avslutningsvis är det viktigt att hänsyn tas till de naturvärden som finns i området.

#### *Bilaga*

Reservationer m.m.

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

**Särskilt uttalande** gjordes av borgarråden *Roger Mogert* (s), *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi välkomnar förslaget till genomförande av ny ridanläggning i Sättra.

Vi anser att en antidiskrimineringsklausul alltid ska finnas med när staden genomför upphandlingar. Avsikten är att förmå leverantörer att vidta åtgärder för att förebygga och motverka diskriminering. Utöver detta bör staden fortsätta det viktiga arbetet med att ställa miljökrav vid upphandlingarna. Genom att ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor och miljökrav vid stadens upphandlingar kan stadens upphandlingar bli ett kraftfullt redskap för att driva en politik som syftar till ekologisk hållbarhet och en socialt rättvis utveckling.

Sedan diskussionerna om en ny ridanläggning aktualiserades har Naturreseptatet blivit verklighet. Det är viktigt att så små ingrepp som möjligt görs i reservatet vid uppförandet och anläggandet av ridanläggningen. Det är angeläget att områdets karaktär bevaras. Miljön inom området för ridanläggningen ska utformas optimalt.

Vi vill också framhålla betydelsen av att vägen genom skogen fram till den nya anläggningen görs så trygg som det bara är möjligt. Det gäller utformningen, öppenhet samt inte minst belysningen med tanke på den mörka årstiden.

**Kommunstyrelsen** delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

Idrottsnämnden medges rätt att uppföra en ny ridanläggning i Sättra till en investeringsutgift om 114,6 miljoner kronor. Kostnader till följd av investeringen ska finansieras inom nämndens budget.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:  
STEN NORDIN

Madeleine Sjöstedt

*Ylva Tengblad*

## ÄRENDET

Den befintliga ridanläggningen i Sättra behöver ersättas med en ny. Syftet med den nya ridanläggningen är att kunna erbjuda ryttare i Stockholm en ändamålsenlig, tillgänglighetsanpassad och säker ridanläggning. Anledningar till att en helt ny ridanläggning behöver uppföras är bland annat att den befintliga ridanläggningen som är från 1960-talet är i stort behov av upprustning. En nybyggnad ger en helt annan möjlighet att få en ändamålsenlig anläggning. Nuvarande fastighet är 7 500 kvadratmeter vilket uppges vara för litet då efterfrågan på ridskoleverksamhet i denna del av staden är stor. Höjda krav på djurhållning kan inte heller tillgodoses i den befintliga anläggningen.

I en första etapp, innan den nya ridanläggningen kan uppföras, har ombyggnaden av den befintliga tillfartsvägen Sättravarvsvägen samt vatten- och avloppsförsörjning till den nya platsen påbörjats.

Den nya anläggningen planeras på en yta på 17 000 kvadratmeter. Ridanläggningen omfattar byggnader med stallplatser för 60 hästar med tillhörande foder-, gödsel- och skötselutrymmen, ett stort ridhus med ridmått 23 x 60 meter, ett litet ridhus med ridmått 20 x 42 meter samt serviceutrymmen. Utvändigt planeras anläggningen innehålla hårdgjorda ytor för in- och uttransport, parkering och rangeytor för foder- och gödseltransporter samt rasthagar. För att minska risken för näringsläckage från hagarna till Mälaren ska en dagvattendamm anläggas. Efter avslutad byggnation och överflyttning av ridskolans verksamhet till den nya anläggningen kommer den gamla anläggningen att rivas och marken överlämnas till exploateringsnämnden. Exploateringsnämnden har påbörjat arbetet med att planera för bostadsbebyggelse i området. Rivningen bekostas av idrottsnämnden vilket inte inkluderades i inriktningsbeslutet.

Ridanläggningen kommer att anpassas för personer med funktionsnedsättning. Ridhuset kommer att utformas för handikappridning med läktare byggd för rullstolsburna besökare med hissar mellan olika våningsplan.

### **Idrottsnämnden**

**Idrottsnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 16 mars 2010 att godkänna förslaget till genomförandebeslut för en ny ridanläggning i Sättra till en kostnad om 114,6 mnkr, som ryms inom fastställd budget 2010-2012 samt att hemställa om att kommunfullmäktige beslutar om genomförande av en ny ridanläggning i Sättra i enlighet med idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande. Under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut får idrottsförvaltningen i

uppdrag att påbörja upphandlingen av produktion av en ny ridanläggning i Sättra.

*Reservation* anfördes av Jari Visshed m.fl. (S) och Mehdi Oguzsoy (V), *bilaga*.

*Särskilt uttalande* gjordes av Madeleine Sjöstedt m.fl. (FP), Billy Östh m.fl. (M) och Leif Kroon (KD), *bilaga*.

*Särskilt uttalande* gjordes av Else Lundin (MP), *bilaga*.

**Idrottsförvaltningens** tjänsteutlåtande daterat den 3 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Den befintliga ridanläggningen i Sättra ska ersättas med en ny för att kunna erbjuda ryttare i sydvästra Stockholm en ändamålsenlig, tillgänglighetsanpassad och säker ridanläggning. I en första etapp har arbetet med ombyggnad av tillfartsvägen till anläggningen samt vatten- och avloppsförsörjningen påbörjats. Projekteringen av den nya anläggningen följer det lokalprogram som gäller för stadens övriga ridanläggningar. Stor vikt läggs vid tillgänglighetsaspekter liksom hänsyn till miljön. Till exempel ska en dagvattendamm anläggas, vissa tak förses med sedumväxter och energiförsörjningen ordnas genom bergvärme. Kostnaderna för den nya ridanläggningen beräknas totalt komma att uppgå till

114,6 mnkr. Anläggningen beräknas kunna tas i drift hösten 2012. Drift- och underhållskostnader liksom kapitalkostnader måste tillföras idrottsnämndens budget och beaktas i den ordinarie budgetprocessen. Förhållanden som till viss del gör kostnaderna svårbedömda är bland annat den hydrologiska och geotekniska situationen i området, läget i ett naturreservat och byggkonjunkturen.

## BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Skärholmens stadsdelsnämnd, exploateringsnämnden samt till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Exploateringskontoret och miljöförvaltningen har inkommit med kontorsyttranden.

## Stadsledningskontoret

**Stadsledningskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 11 maj 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är positivt till byggandet av en ny ridanläggning i Sättra. En ny ridanläggning i Sättra är även ett av de prioriterade projekten som kommunfullmäktige fattade beslut om utifrån idrottsnämndens inventering av ridsporten i Stockholm.

I budget 2010 anges att minst hälften av stadens nyinvesteringar i anläggningar ska satsas på flickors och kvinnors idrottande. Stadsledningskontoret anser att uppförandet av en ny ridanläggning i Sättra bidrar till uppfyllandet av kommunfullmäktiges mål. Ridanläggningen kommer att anpassas så att personer med funktionsnedsättning ska kunna nyttja anläggningen på samma villkor som andra. Ett annat positivt mervärde av projektet är att mark frigörs för bostadsbebyggelse då det gamla ridhuset rivs.

Stadsledningskontoret konstaterar att idrottsnämnden redan inlett arbete med tillfarts- väg samt vatten- och avloppsförsörjning till den nya anläggningen innan detta genomförandebeslut är fattat. Skulle inte projektet godkännas av kommunfullmäktige riskerar förgäveskostnader att uppstå.

Kommunfullmäktige har i budget 2010-2012 uppmanat idrottsnämnden att göra en sammanvägd prioritering mellan de planerade investeringsprojekten så att kommande driftskostnader kan rymmas inom nämndens budgetramar. Stadsledningskontoret anser att projektets driftskostnader ska beaktas i denna prioritering. Till följd av idrottsnämndens översyn av hyressättning av lokaler finns även förutsättningar att finansiera driftskostnaderna genom ökade hyresintäkter.

### **Skärholmens stadsdelsnämnd**

**Skärholmens stadsdelsnämnd** beslutade vid sitt sammanträde den 20 maj 2010 att godkänna förvaltningens förslag på remissen.

*Särskilt uttalande* gjordes av ledamoten Liliane Svensson (s) som anmälde ett särskilt uttalande för (s), (v), (mp). Stycke ett, två samt tre i detta särskilda uttalande ställer sig även (m) samt (fp) bakom genom ledamoten Andrea Femrell (m), *bilaga*.

**Skärholmens stadsdelsförvaltnings** tjänsteutlåtande daterat den 3 maj 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsnämnden och dess förvaltning har i flertal tjänsteärenden 1998, 2005 och 2007 påpekat vikten av att ersätta den nedslitna och felplacerade ridskolan med nya ändamålsenliga lokaler och med en bättre placering för dessa. Förvaltningen ser att det är angeläget att äntligen komma till skott i denna långa process.

## **Exploateringskontoret**

**Exploateringskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 12 maj 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret ställer sig positivt till den föreslagna exploateringen. Eventuella kostnader för sanering av mark på den nuvarande stalltomten, Sättra Stall 1, faller på Idrottsförvaltningen, såsom utövare av stallverksamheten.

För att kunna åstadkomma bästa möjliga utformning av bebyggelsen på den nuvarande stalltomten, har Exploateringskontoret förklarat sig villigt att i samband med bostadsexploateringen bygga den sista biten av Sättravarvsvägen.

Eventuella krav på grönkompensation i samband med byggandet av ridstallet hantearas av Idrottsförvaltningen.

## **Miljöförvaltningen**

**Miljöförvaltningens** tjänsteutlåtande daterat den 12 maj 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Den planerade ridanläggningen kommer att ligga i Sättraskogens naturreservat, vilket innebär att stor naturhänsyn måste tas både under byggskedet och när anläggningen är i bruk. Byggandet av ridanläggningen såväl som tillfartsvägar och VA-ledningar m.m. till ridanläggningen är undantagna från reservatsföreskrifterna. Undantaget gäller inte andra arbeten som kan samordnas med byggandet av ridanläggningen, som t.ex. VA-ledning till Sättra varv.

I förslaget till genomförande beslut framhålls att hänsyn ska tas till miljön. Till exempel ska en dagvattendamm anläggas för att rena vatten från rasthagarna innan det förs ut i omgivande terräng, översyn av elektriska utrustningar har gjorts för att minimera anläggningens elförbrukning och energiförsörjningen ordnas genom bergvärme. Miljöförvaltningen är positiv till dessa åtgärder men saknar ordentliga grönkompensationsåtgärder.

I planbeskrivningen och till planhandlingarna tillhörande genomförandebeskrivning står det att den ianspråktagna naturmarken ska kompenseras bland annat genom att de ytor på Sättraplatån som idag används som upplagsytor ska återstäl-

las till naturmark. Enligt genomförandebeskrivningen är det Idrottsförvaltningen som ansvarar för grönkompensationen, ändå saknas denna kompensationsåtgärd i förslaget till genomförandebeslut. Det är av stor vikt att denna kompensationsåtgärd genomförs.

Den enda grönkompensation som tas upp i genomförandebeslutet är gröna sedum tak, vilket i sig är bra men det ger ingen extra yta till det rörliga friluftslivet. I planbeskrivningen står det också att ett naturum med en mindre förskola med inriktning mot utevistelse diskuteras. Inte heller denna grönkompensation tas upp i genomförandebeslutet. Om detta inte längre är aktuellt bör andra förslag på grönkompensation finnas med och medel avsättas för kompensationsåtgärder.

Träden och marken behöver skyddas under byggtiden, t.ex. med staket mot omgivande natur och runt n<sub>1</sub>-områdena (de områden i planen där naturmarken ska sparas). Trädens rötter är mycket känsliga för grävning och påverkan (tryck från fordon och kompaktering av jorden). Det bör vara tydligt vilka försiktighetsåtgärder som gäller och att en påverkan på reservatet utanför ridhusområdet inte är tillåtet. Det är bland annat förbjudet att anlägga upplag, parkera maskiner eller gräva.

Den nya anläggningen ligger i skyddszonen för Östra Mälarens vattenskyddsområde. Miljöförvaltningen är positiv till att en dagvattendamm, som tar hand om vatten från rasthagarna, anläggs och förutsätter att föreskrifterna för vattenskyddsområdet följs. Om oklarheter finns kring vad dessa föreskrifter innebär för ridanläggningen bör Idrottsförvaltningen ta kontakt med Länsstyrelsen, som är tillsynsmyndighet för Östra Mälarens vattenskyddsområde.

Vid den gamla ridanläggningen finns rasthagar som går in i naturreservatet. När denna anläggning tas ur bruk bör dessa hårt slitna hagar restaureras till värdefull naturmark. Det bör framgå i genomförandebeslutet att Idrottsnämnden tar ansvar för att detta åtgärdas.

Miljöförvaltningen är positiv till att vi fått möjlighet att yttra oss över förslaget till genomförandebeslut. En längre remisstid hade dock varit önskvärd så att förslaget hade kunnat analyseras mer grundligt och behandlats av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet för naturreservatet. Det är viktigt att en god kontakt etableras mellan verksamhetsutövare, Idrottsförvaltningen, tillsynsmyndigheten och Skärholmens stadsdel, som förvaltar reservatet. Marken ska skötas i enlighet med reservatets skötselplan. Det bör tydliggöras vem som ansvarar för skötseln av naturmarken inom planområdet.

## RESERVATIONER M.M.

### **Idrottsnämnden**

*Reservation* anfördes av Jari Visshed m.fl. (S) och Mehdi Oguzsoy (V) enligt följande

Vi anser att en antidiskrimineringsklausul alltid ska finnas med när staden genomför upphandlingar. Avsikten är att förmå leverantörer att vidta åtgärder för att förebygga och motverka diskriminering. Utöver detta bör staden fortsätta det viktiga arbetet med att ställa miljökrav vid upphandlingarna. Genom att ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor och miljökrav vid stadens upphandlingar kan stadens upphandlingar bli ett kraftfullt redskap för att driva en politik som syftar till ekologisk hållbarhet och en socialt rättvis utveckling

*Särskilt uttalande* gjordes av Madeleine Sjöstedt m.fl. (FP), Billy Östh m.fl. (M) och Leif Kroon (KD) enligt följande

Det är glädjande att vi nu kan genomföra ännu en stor satsning på tjejjidrotten, och utbyggnaden kommer att fylla ett stort behov. Det är också glädjande att tillgänglighetsanpassandet av de nya lokalerna har varit en röd tråd i hela projektet.

*Särskilt uttalande* gjordes av Else Lundin (MP) enligt följande

Det är positivt att en ny anläggning för ridsport kan uppföras, många ungdomar, ofta flickor har ridning som fritidsintresse.

Miljöpartiet vill värna Naturreservatet och kräver att så små intrång som möjligt görs i reservatet vid anläggandet av ridskola. Det är av stor vikt för hela områdets karaktär att den vackra grusvägen Sättra Gårdsväg inte breddas och asfalteras. Väl utformad belysning ska ordnas så att ridskoleeleverna tryggt kan ta sig till och från stallområdet.

Avseende parkeringsplatser ska den, på sommaren inte utnyttjade båtuppläggningsplatsen, en mycket stor grusad yta, användas för parkering. Bara ett fåtal nya parkeringsplatser ska få anläggas.

Med tanke på Östra Mälarens vattenskyddsområde samt miljökvalitetsmålen för god vattenstatus måste gödsel- och dagvattenhantering utformas nogsamt inom ridskoleområdet.

Det äldre ridskoleområdet bör inlemmas i Naturreservatet Sätterskogen och stallområdet användas för friluftsliv, kulturändamål eller dylikt som överensstämmer med naturreservatets syften.

## Skärholmens stadsdelsnämnd

*Särskilt uttalande* gjordes av ledamoten Liliane Svensson (s) som anmälde ett särskilt uttalande för (s), (v), (mp). Stycke ett, två samt tre i detta särskilda uttalande ställer sig även (m) samt (fp) bakom genom ledamoten Andrea Femrell (m) enligt följande

Vi välkomnar förslaget till genomförande av ny ridanläggning i Sättra. Det är glädjande med en satsning på en idrott, som många ungdomar är engagerade i. Närheten till natur och ansvaret för djuren är viktiga fritidsintressen. Traditionellt har det varit mest flickor, som har ägnat sig åt ridsport. Med rätt satsning borde det också även tilltala pojkar vilket har blivit vanligare numera. Att anläggningen blir tillgänglighetsanpassad är bra och gör, att anläggningen kan användas av fler.

Sedan diskussionerna om en ny ridanläggning aktualiserades har Naturreseptatet blivit verklighet. Det är viktigt, att så små ingrepp som möjligt görs i reservatet vid uppförandet och anläggandet av ridanläggningen. Det är angeläget att området karaktär bevaras.

Miljön inom området för ridanläggningen ska utformas optimalt.

Vi vill också framhålla betydelsen av att vägen genom skogen fram till den nya anläggningen görs så trygg som det bara är möjligt. Det gäller utformningen, öppenhet samt inte minst belysningen med tanke på den mörka årstiden.

För övrigt instämmer vi i den av S och V avgivna reservationen och den av Mp avgivna särskilda uttalandet i Idrottsnämnden 2010-03-16.